

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Portugalia. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Niemcy. — Rosya. — Turcya. — Persya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Czerniowce, 27go października. Na założenie zwyczajnej szkoły trywialnej w tutejszej włości Schipenitz, obowiązali się rzeczona gmina i tamtejszy właściciel dóbr, Mikołaj Kostin do następujących składek:

1) Właściciel dóbr, Mikołaj Kostin przeznaczył na wieczne czasy bezpłatnie grunt potrzebny na wystawienie budynku szkolnego, tudzież jeden morg gruntu ogrodowego na uposażenie nauczyciela tejże szkoły.

2) Ten sam właściciel dóbr przyjął na siebie obowiązek dostarczyć z własnych zasiłków miękkiego materiału na wystawienie porządnego budynku szkolnego.

3) Gmina Schipenitz oświadczyła swą gotowość wykonywać *in natura* wszystkie przy stawianiu budynku szkolnego potrzebne roboty, następuje

4) Obowiązała się sprawić własnym kosztem wszystkie potrzebne sprzęty szkolne i utrzymywać je równie jak i budynek szkolny z własnych środków zawsze w dobrym stanie.

5) Przyjęła na siebie ta sama gmina obowiązek pokrywać tymczasem z lokalnych zasiłków wszystkie wydatki szkolne, aż do czasu zupełnego wpłacenia kwoty poświęconej na pożyczkę państwa, nakoniec

6) Obowiązała się sprawić własnym kosztem wszystkie potrzebne sprzęty szkolne i utrzymywać je równie jak i budynek szkolny z własnych środków zawsze w dobrym stanie.

Bukowiński c. k. rząd krajowy poczytuje sobie za szczególniejszą przyjemność, tę godną do naśladowania dążność ku popieraniu pożytecznego zamiaru kształcenia ludu, podać niniejszem z uznaniem do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Dalszy ciąg nowej ustawy o małżeństwie.)

Dodatek II.

§. 118. Tylko małżonkowie żądać mogą unieważnienia z przyczyny niezdolności fizycznej niejawnej.

§. 119. Ważność małżeństwa ze względu na przeszkodę nie-dojrzałości fizycznej, może być przedmiotem rozpoznania po następniej dojrzałości ale tylko na żądanie małżonka, który przy zawarciu małżeństwa nie był fizycznie dojrzałym.

§. 120. Nie może zarzucać małżeństwu przeszkody z tytułu porwania, kto się takowego dopuścił. Niewiasta która na porwanie siebie zezwoliła, powinna użyć służącego jej prawa wzruszenia małżeństwa zaraz po odzyskaniu zupełnej wolności, inaczej słuchana nie będzie.

§. 121. Po ustaniu przeszkody itsniejącego małżeństwa w skutek zaszłej zmiany stanu rzeczy, w przypadku gdy jedna strona przy zawarciu nieważnego małżeństwa o przeszkodzie niewiedziała bez własnej winy, druga strona która wiedziała o przeszkodzie, nie ma prawa wzruszać małżeństwa.

§. 122. We wszystkich przypadkach i co do wszelkich przeszkód, względnie których prawo wzruszenia niesłuży małżonkom lub jednemu z nich wyłącznie, sąd małżeński przedsięwzięcie dochodzenie z urzędu, jeżeli będzie dostateczna do tego przyczyna z powodu jawności zaszłego przypadku, albo z powodu doniesień lub innych jakichkolwiek przyczyn.

§. 123. Bez względu na to, czyli małżeństwo wzrusza uprawniony, czyli też dochodzenie z urzędu następuje, sąd małżeński obowiązany jest zawsze z urzędu zarządzić i dopilnować skutecznienia tego wszystkiego, co tylko posłużyć może do zupełnego wybadania prawdy.

§. 124. Każdy biskup ustanowi obrońcę małżeństwa w osobie męża celującego pobożnością i znajomością prawa, a to o ile być może duchownego, a gdyby ten dla jakiej przeszkody urzędu swego dopełnić nie mógł, zamianuje uzdatnionego zastępcę.

§. 125. Obrońca małżeństwa przy objęciu urzędowania, oraz ilekroć razy chodzić będzie o ważność małżeństwa, winien jest zaprzysiądz, że wszystko co tylko posłużyć może do utrzymania związków małżeńskich z pilnością zbada i w obronie tychże związków gorliwie przytaczać będzie. Na posiedzeniach sądu małżeńskiego obecnym być ma. Winien być również obecny przy słuchaniu stron i świadków a w ogólności przy wszystkich czynnościach sądowych. Każda czynność sądowa, przy którejby tenże obrońca lub wyznaczony przez biskupa zastępca nie był obecnym, za nieważną i niemającą skutku uważana będzie.

§. 126. Wzruszający ważność małżeństwa, może zaskarżenie swe lub prośbę o nieważność pisemnie albo ustnie podać do protokołu. Fakta na których opiera się twierdzenie nieważności, mają być podane wyraźnie i dokładnie oraz dowodami jakie strona mieć może poparte.

§. 127. Kto wzrusza małżeństwo pisemnie, winien jest stawić się osobiście przed sądem małżeńskim lub od tegoż umocowanym, celem stosownych wyjaśnień, inaczej, wyniesiona przeciw skarga jako proste doniesienie uważana i traktowana będzie.

§. 128. Usne doniesienia protokolarnie przyjmowane będą, jeżeli zaś pisemnie nastąpią, zarządzić należy przesłuchania ustne podającego. Należy mu przytem wszelkie zadawać pytania zmierzające do dokładnego ustanowienia istoty czynu.

§. 129. Zaskarżenia pisemne, których autor ustnie słuchanym być niemoże, tylko służąć mogą za zasadę w szczególnych okolicznościach do rozpoczęcia prawnego postępowania. Jednakże z uczynionych w nich doniesień stosownie korzystać należy celem dalszego dochodzenia.

§. 130. Doniesienia pisemne, których autor zataja swoje nazwisko, niewystarczają same z siebie, aby uzasadnić dochodzenie co do ważności małżeństwa.

§. 131. Jeżeli pogłoska się rozszerzy o przeszkodach do małżeństwa, która po rozważeniu wszelkich okoliczności zasługuje na uwagę, do sądu małżeńskiego należy zbadać opowieści i twierdzenia a zarazem ocenić, czy z rezultatu tychże wynika potrzeba rozpoczęcia dochodzenia.

§. 132. Na doniesienia o przeszkodach, co do których małżonkom służy prawo wzruszenia, w ogólności nie należy mieć względu; gdyby atoli z uczynionych doniesień wyraźnie wynikło, że małżeństwo dla tych przyczyn nieważne jest, należy działać z urzędu o dopełnienie potwierdzenia, lub też aby współmałżonek mający prawo wzruszenia, przeciwko małżeństwu wystąpił.

§. 133. Jeżeli poruszona przeszkoda jest tego rodzaju, że w każdym razie zezwolenie skarżącego współmałżonka dostatecznym jest do zniesienia tejże, zwyczajny sędzia duchowny małżonków lub do tego upoważniony kapłan, winien jest stosownymi napomnieniami nakłonić stronę małżeństwo wzruszające do odnowienia zezwolenia lub według okoliczności skutecznie, aby oświadczenie zezwolenia przed proboszczem i dwoma świadkami powtórzonem było.

§. 134. Upoważniony winien jest o wypadku swoich usiłowań donieść prezesowi sądu małżeńskiego, o ile współmałżonek wzruszający małżeństwo trwa przy swoim postanowieniu, oraz dodać to wszystko, cokolwiek mógł sprawdzić w istocie czynu, od której ważności wzruszonego małżeństwa zależy.

§. 135. O ile wyniknie potrzeba przyzwać pomocy ojca duchownego w przeszkodach, które przez zezwolenia małżonków zniesione być nie mogą, zależy to będzie od natury przypadku i zdania sądu małżeńskiego.

§. 136. Jeżeli jedno z małżonków wzrusza małżeństwo, należy przedewszystkiem zbadać, czyli zachodzi taka okoliczność, iż oskarżyciel utracił prawo wzruszenia małżeństwa, chociaż je dawniej posiadał, a jeśli co do tego niema wątpliwości, skarga przyjęta nie będzie.

(D. c. n.)

Ameryka.

(Ważnie Hiszpanii z Meksykiem. — Walker poraża Kostarykanów. — Carpentier pojmany.)

Hiszpanie w **Hawanie** uzbrajają silną flotę, by poprzeć pretensje swoje do Meksyku. Rozszerzona dawniej wiadomość, że sprawa ta została w przyjaźnej drodze załatwiona, okazała się fałszywą.

Okręt „Niagara,” przywiózł do Angli wiadomość z **Nowego Yorku**, że Walker wydał bitwę Kostarykanom i ich sprzymierzeńcom, i że zwycięstwo zostało przy nim, chociaż walczył tylko w 1000 ludzi przeciw 4000; sirata nieprzyjaciela wynosiła 1100 ludzi. Carpentier został pojmany pod Newburgiem.

Portugalia.

Z **Lizbony** donoszą z 25. z. m., że dnia 28go miało nastąpić otwarcie kolei żelaznej z Santarem do Carregardo w przytomności dworu. Na Tagu stało dwa angielskich i dwa francuskich okrętów wojennych.

Hiszpania.

(Depesza z 4. listopada.)

Depesza z **Madrytu** z 4. listopada donosi: „Gazeta madrycka ogłasza dekret, przywracający postanowienia o druku z roku 1844 i 1845. — P. Luis Estrada został mianowany dyrektorem administracji dóbr narodowych. — Rada ministeryalna przedłoży wkrótce swój plan finansowy.“

Anglia.

(Nowiny dworu. — Zjazd członków gabinetu. — Pomnik poległym w wojnie.)

London, 4. listopada. Książę i księżna Brabantu przybyli wczoraj do zamku Windsor. — Książę Alfred, drugi syn Królowy, odjechał wczoraj po południu w towarzystwie generała-porucznika Sir Fryderyka Stovin i porucznika Covell z Windsoru na Dover do Holandii. Książę Walii towarzyszył mu aż do Dowru i powraca dziś do Windsoru. — Lord Palmerston odjechał dziś do Manchesteru. Rada gminy Manchesteru wotowała dla niego bardzo dobitny adres zaufania, który jutro ma mu być doręczony. — Lord Clarendon ma przybyć tu dzisiaj, książę Argyll w przyszłą sobotę, Lord Panmure w ciągu tego tygodnia, a margrabia of Landsdowne 10go b. m., gdyż zapowiedziana wielka rada gabinetowa ma się odbyć dopiero 12. b. m. Z innych członków gabinetu jest tu już minister spraw wewnętrznych, drudzy przybędą z końcem tego tygodnia.

W Sheffield postanowiono wzniesić pomnik poległym w ostatniej wojnie i Florence Nightingale została wezwana do założenia kamienia węgielnego, ale ze skromności nieprzyjęła tego zaszczytu. — Robson, przeniemiery sekretarz towarzystwa pałacu krzyształowego, skazany został na 20letnią deportację.

Francya.

(Nowiny dworu. — Złote medale urzędnikom hiszpańskim. — Dochody z kolei. — Naprawa mostu d'Arcole. — Doniesienie o zmianie ministeryum tureckiego. — Upadek sztuk nadobnych. — Wywóz srebra utrudniony.)

Paryż, 4. listopada. Oprócz księżny Matyldy nieznajduje się teraz żaden członek rodziny cesarskiej w Compiegne. Książę Napoleon przedsięwzięcie jak słyhać zaraz po powrocie z Niemiec podróż do Egiptu i Syrii. Książę Piotr Bonaparte, przybył do Paryża, mieszka teraz w Auteuil, ale za 4 tygodni zamysła powrócić do Korsyki, zwykłej swojej rezydencji w Calvi.

Dekret w *Monitorze* nadaje dwom hiszpańskim urzędnikom portowym za udzielenie pomocy zagrożonemu rozbiciem okrętowi francuskiemu u przylądka Finistère, złote medale honorowe drugiej klasy. — Podług wykazów urzędowych wynosił dochód czternastu francuskich kolei żelaznych w pierwszych trzech kwartałach roku bieżącego 204,121,071 franków, więcej o 14 prawie milionów niż w roku zeszłym. — Przerwane na chwilę wzebraniem Sekwany uprzątnięcie słupów dawnego mostu Arcole, rozpoczęło się znowu przedwczoraj. Roboty te wykonują głównie nurki, odziani nieprzeziąkającym aparatem i oddechając za pomocą szawłoka z kauczuku. Wczoraj próbowano w tem miejscu oświetlić wodę lampą gazową, i próba ta wypadła bardzo pomyślnie. Lampa zanurzona na dwa metry w wodę, rzuciła jasne światło na całe koryto rzeki, tak że obecni mogli widzieć dokładnie wszelkie poruszenia nurka.

— Dziennik *Patrie* zawiera następującą wiadomość:

„Z Konstantynopola otrzymaliśmy ważną wiadomość. Donoszono, że gabinet turecki podał się wprawdzie do dymisji, lecz na wezwanie Sułtana pozostał jeszcze i nadal. Dzisiaj dowiadujemy się, że ministeryum ustąpiło stanowczo, i że zastąpione zostało innem pod prezydencją Reszyda Baszy. Tem się też wyjaśnia sprzeczność, jaka od kilku dni zachodziła między doniesieniami dzienników francuskich i austryackich. W Konstantynopolu wszczęły się mocne spory względem ustąpienia wojsk austryackich z księstw naddunajskich. Nic więc dziwnego, że spory te dały powód do rozsiewania sprzecznych pogłosek. Zdaje się zresztą, że polityka sprzyjająca utrzymaniu załogi w księstwach wzięta teraz górę w Konstantynopolu.“

Constitutionnel donosi, że sprawa względem Bolgradu wkrótce już będzie załatwiona.

Do *Dresd. Jour.* piszą z Paryża:

„Rząd zajmuje się teraz kwestyą rodzaju szczególnego: w Paryżu mamy dwie szkół sztuk pięknych; rzeźbiarzy, malarzy i mu-

zyków odznaczających się szczególnym talentem wysyłają do Rzymu, a nawet i w Atenach mamy szkołę sztuk pięknych; ztemwszystkiem szkoła francuska podupadła zupełnie. Nie ma teraz żadnego malarza, rzeźbiarza a nawet muzyka, o którego talencie możnaby na przyszłość dobrze rokować. Utalentowanych malarzy mamy nie wielu, i ci już się podstarzeli, a co do muzyki, tedy pozostał nam jeszcze tylko Auber i Halevy, lecz obydwa już w latach. O Berlioz'ie, który także już niemłody, nie ma co wspominać, gdyż utwory jego w Niemczech tylko popłacają. Ostatni, pełen zdolności budowniczy, Visconti, umarł niedawno. Stosunki te zaczynają więc niepokoić administrację rządową w tej chwili. Lecz nie mogą inaczej temu zaradzić, ograniczają się na dawaniu zachęty młodym ludziom, którzy pięknym sztukom chcą się poświęcić. Wyznaczają nagrody i stypendya, lecz zachodzi pytanie, czy tym sposobem zdołają dopiąć zamiaru.

Okolnikami ministra robot publicznych do wszystkich towarzystw kolei żelaznej rozporządzono, by nie przyjmowano już więcej do transportu pak ze sztabami lub z monetą srebrną, i by w razie zamierzonego wywozu dano o tem znać rządowi. Rozporządzenie to jest ważne i zapewne przyniesie skutek pożądany, gdyż bankierowie, którzy trudnią się tą spekulacją, nie będą już mogli dłużej z wywozu tego korzystać.“

Belgia.

(Książę Alfred angielski w podróży do Niemiec.)

Bruksela, 4. listopada. Dziś zrana o godzinie 9. przybył książę Alfred, młodszy syn Królowy Wiktorji w towarzystwie swego gubernera paropływowym angielskim do Ostendy, a w godzinę potem odjechał koleją żelazną do Brukseli. Książę udaje się do Koburga a zamtąd do Berlina.

Szwajcarya.

(Wsparcie dla ubogich.)

Wydatki na wsparcie ubogich w samym tylko kantonie berneńskim wynoszą 1,300,000 franków.

Włochy.

(Kardynał Viale Preła obejmuje dyecezyę Bonońską. — Paki z bronią. — Demonstracya w Neapolu. — Ustąpienie wojsk austryackich z legacyi. — Powódź w Rzymskim. — Wiadomości bieżące.)

Gazz. di Bologna z 31. października pisze: „Najgorsze życie tutejszej ludności zostało dziś zniszczone. Jego Eminencya przewielebny kardynał Michał Viale Preła, którego Jego Świątobliwość w ojcowskiej swej mądrości i troskliwości mianował Arcybiskupem tutejszego miasta i dyecezyi, załatwiwszy z pożytkiem i sławą kościoła ważne sprawy, które dotąd trzymały go w oddaleniu, przybył wczoraj wieczór z Rzymu do swojej rezydencji metropolickiej. Jutro odbędzie Jego Eminencya formalny wjazd z świetną uroczystością, i mieszkanie tutejszej dyecezyi przygotowali już na przyjęcie swego pasterza najszczerze oznaki miłości i uwielbienia.

C. k. austryacka artylerya uzciała dziś zrana salwą z dział przybycie Jego Eminencyi.“

— Podług doniesienia w *Dzienniku Armonia*, skonfiskowano w Arenzie kilka pak z bronią, przeznaczonych do Liwurny.

— Dziennikowi *Bilancia* piszą z **Neapolu** z 28. paźdz.:

„Na dniu 15. b. m. wieczor można było widzieć w ulicach naszego miasta nadzwyczajny natłok ludności wszelkich klas. Policja dowiedziała się zrana jeszcze, że przygotowywano jakiś rodzaj demonstracyi; ale nagle rozprószyły się tłumy, i niepotrzeba było dalszego działania władzy. — Jego Mość Król potwierdził statuta towarzystwa kolei żelaznej, która ma połączyć Neapol z państwem kościelnem i z morzem adryatykiem.“

Z **Rzymu** piszą do *Monitara* z 30. paźdz.:

„Umowa zawarta z gabinetem wiedeńskim względem opuszczenia niektórych miejsc zajętych w państwie kościelnem przez wojska austryackie, została już dopełniona. Pochód wojsk tych rozpoczął się ostatnimi dniami, a wczoraj się skończył. Wojska austryackie wracają za rzekę Pad i zwracają ku Padwie. Zastąpią je oddziały z drugiego pułku szwajcarskiego w służbie J. Ś. papieża. W tej chwili zajmują Austriacy tylko dwa punkta w państwie kościelnem, a mianowicie w Ankonie i Bononii. Tak więc dokonano kombinacji, która zmniejszając korpus okupacyjny przynosi też i znaczną ulgę w wydatkach administracyi papieżkiej, i dozwala jej większej swobody w działaniu.“

— Z legacyi nadeszły smutne doniesienia. W tym samym czasie, gdy stolica nasza używała najpiękniejszej pogody jesiennej, sprawiły gwałtowne, kilkudniowe deszcze w prowincjach Pesaro i Urbino prawie powszechną powódź, która ogromne szkody wyrządziła. Najsilniejsze mosty zostały pozrywane, a powyżej Fano prześaziła woda tamy i połączyła się z morzem. Ostatni dyliżans bonoński spóźnił się o 48 godzin.

— Zeszłej niedzieli przybył z Neapolu do Civitavecchii paropływowym francuskim attaché ambasady angielskiej przy dworze sycylijskim, pan Craven, i przywiózł wiadomość o zerwaniu stosunków dyplomatycznych między Neapolem i zachodem. Paropływow „Osprey“ z kapitanem Blomfield odjechał nazajutrz, by uwiadomić o tem admirała Dundas, stojącego z flotą swoją w Malcie. — Królowa hiszpańska Krystyna ma w połowie listopada przybyć do Rzymu. Spodziewają się, że tegoroczny zjazd zimowy będzie bardzo świetny.

Osobliwie wiele Rosyan przybyło już. — Słychać, że na 8. grudnia przygotowuje rząd papieski obszerną amnestyę. — Wielki książe Konstantyn ma z pewnością przybyć do Nissy dla odwiedzenia swojej Matki.

Niemce.

(Uroczystości w czasie pobytu Arcyksięcia Karola Ludwika w Dreźnie. — Pierwsze pomnożenie zgromadzenia związkowego. — Zgromadzenie studentów. — Zakaz noszenia ostrych narzędzi.)

Drezno, 5. listopada. JJ. cesarzew. królewicz. MM. najdostojniejszym Arcyksięstwem Karolowi Ludwikowi i Małgorzacie wyprawiono wczoraj wieczór od godziny 9. do 10. podczas herbaty u JJ. MM. królestwa serenadę przez wszystkie bandy wojskowe i przy oświetleniu pochodniami. Wczorajszego wieczora oświetlono także i hotel c. k. austr. poselstwa, a na placach publicznych stolicy jaśniały za staraniem zwierzchności miejskich piramidy gazowe. We dnie zaś przyozdobiono znaczną część domów prywatnych chorągiewkami austriackimi i saskimi, jak niemniej i wszystkie okręta na Elbie.

— Razem z damami ciała dyplomatycznego składali życzenia pomyślności na dworze królewskim także hrabiny Zichy i Festetics, które przybyły na odwiedziny do swych krewnych, księstwa Metternichów. Damy te odszczególniały się bogatym strojem narodowym.

— Jego cesarzew. królewicz. Mość, najdostojniejszy Arcyksiążę Franciszek Karol zwiedzał dziś zrana wraz z swoją siostrą muzeum zoologiczne, pracownię profesora Hübner'a, muzeum historyczne i mineralogiczne.

Frankfurt, 1. listopada. Na pierwszym dnia 30. z. m. posiedzeniu zgromadzenia związkowego po skończonych feryach, przedłożyło prezydium pismo wierzytelne hrabi Barral, mianowanego sardyńskiego ministra przy związku niemieckim. Oprócz tego zawiadomiło prezydium zgromadzenie o wszystkich w ciągu odroczenia podanych prośbach i przedstawieniach, które następnie odesłano do odnoszących się wydziałów.

Król. pruski poseł złożył obszernie sprawozdanie o stosunkach Neuenburga i zaszłych tam w miesiącu wrześniu r. b. wypadkach. Sprawozdanie oddano osobno w tej mierze mianowanemu wydziałowi.

Z przyczyny uchwały z 14. lutego r. b. kazały dwa rządy oświadczyć, że w ich państwach nie istnieją osobne postanowienia ku ochronie depesz telegraficznych od przedruku i że nie widzą potrzeby wydania takich postanowień.

Wkońcu przyzwoliło zgromadzenie na wsparcie z funduszków związkowych dla jednego z byłych oficerów armii szlezwicko-holsztyńskiej i dla dwóch dawniejszych sług kancelaryjnych zgromadzenia związkowego.

W Wrocławiu odbyło się 1. b. m. pierwsze powszechne zgromadzenie studentów. Na zgromadzeniu tem odczytano pismo nadesłane od katolickiego stowarzyszenia do czytania dzieł religijnych z oznajmieniem, że towarzystwo to ukonstytuowało się w osobną korporację studentów pod nazwą „Winfridia“ z barwami: zieloną, białą i czerwoną, że główną zasadą jego jest wzajemne rozbudzanie wesołego towarzyskiego życia i gorliwe pielęgnowanie nauk w duchu katolickim, jako też braterstwo między sobą na całe życie i że potępia na zawsze pojedynek, jako niezgodny z zasadami kościoła katolickiego.

Mnichów, 30. października. Do wszystkich dystryktowych i lokalnych zwierzchności policyjnych w niższej Bawarii wydano z przyczyny wydarzających się ciągle skaleczeń podczas bójki — rozkaz rządowy, by czuwały ściśle nad zakazem noszenia w laskach narzędzi ostrych.

Rosya.

(Komitet zabezpieczania w żywność. — Doniesienia z Selengińska.)

Petersburg, 28. października. Komitet czuwający nad zabezpieczeniem w żywność zaproponował rządowi na wiadomość o niepomyślnych zbiorach, ażeby dla zapobieżenia wszelkiemu niedostatkowi zakupił potrzebny zapas zboża. Ale minister spraw wewnętrznych odrzucił ten wniosek oświadczając:

„że z jednej strony niepodobna oznaczyć dokładnie ani wydatku zbiorów ani ilości potrzebnego zboża, a z drugiej niejestto rzeczą rządu lecz prywatnych przedsiębiorstw i wolnego handlu starać się o zaspokojenie tych potrzeb i że nakoniec tylko w najnaglejszych przypadkach mają być ze strony rządu udzielane zapomogi w zbożu, gdyż środek ten jest zawsze uciążliwy dla państwa, a otrzymujących zapomogę prowadzi tylko do opieszalsości.“

Z Selengińska donoszą, że mieszkańcy tamtejsi zbierali dwoma razy składki pieniężne u siebie, i przestali je pułkowi selengińskiemu. A mianowicie po raz pierwszy po otrzymanej wiadomości o utarczce pod Oltenicą, powtórną zaś przy sposobności wzniesienia redut selengińskich pod Sebastopolem. — Selengińsk leży o 1100 do 1200 mil od Petersburga i dlatego też spaźniały się tam doniesienia z widowni boju. Za pierwszą składkę patriotyczną wyraził J. M. Cesarz podziękę; za drugą zaś posłano w odwzajemnieniu się obraz matki Bożej znalezionej w grocie inkermauskiej i który żołnierzom warowni małakowskiej służył za obraz opiekuńczy. Wizerunek ten ma znak od kuli kartaczowej, a w adresie do mieszkańców Selengińska oświadczają żołnierze, że żaden inny dar tak ich nie ucieszył, jak ten, co od swych rodaków otrzymali. Wkońcu poró-

wnują uczucia swe z uczuciami Rzymian starożytnych, którzy od współobywateli swoich otrzymali wieńce wawrzynowe.

Turcyja.

(Poseł do Grecyi mianowany. — Budowa i poświęcenie kościoła katolickiego.)

Konstantynopol, 27. października. Halil Bej, mianowany niedawno ministrem tureckim przy dworze greckim, został teraz posłem nadzwyczajnym i pełnomocnym ministrem przy tym dworze. Dnia 30. z. m. miał on odplynąć do Grecyi na pokładzie rządowego paropływu tureckiego.

Z **Durazzo** (w Albanii) piszą z 21. października: W Tirannie odbyło się wczoraj w przytomności c. k. konzula, pana Balarini i z wielką radością mieszkańców założenie kamienia węgielnego na pierwszy kościół katolicki, który ma być zbudowany w Albanii od czasu, jak Turcy zajęli tę prowincję. Uroczystą tę ceremonię odprawił zaproszony z Delbinisti przewielebny ks. Arcybiskup Dombrosio.

Tego samego dnia odwiedziono z Tiranny do Bitolii w kajdanach siedmiu najstarszych Skutarów, którzy tak często podburzali ludność przeciw władzy Porty i przyczynili się głównie do zburzenia kościoła katolickiego w Skutarach i upadku tamtejszego kolegium katolickiego.

Persya.

(Stan rzeczy w Persyi.)

Journal de Constantinople z 27. października zestawia sprawozdania z Persyi w sposób następujący:

Wojska perskie stoją potąd jeszcze w okolicach Heratu. Zamianem tej wyprawy było odeprzeć najazd Dost-Mohameta i niedopuszczyć tego, by Herat wpadł w ręce Afganów. Dlatego też uważano zajęcie tej prowincyi za środek tymczasowy i wyłącznie tylko obronny, rząd szacha oświadczał ciągle, że odwoła natychmiast wojska swe, jak tylko Dost Mohamet zaniecha planów swych zaborezych, wróci do Kabulu i złoży potrzebne rękojmie, że Afganistanu więcej najężdzać niebędzie. Nieprzewidziany wypadek zmienił jednak zupełnie stan rzeczy w Heracie.

Issa Kan, szef jednego stronnictwa i jawny zwolennik Dost Mohameta usiłował utrzymać się na stanowisku, jakie w Heracie zajmował, a chcąc przeszkodzić pogodzeniu się Sunnitów z Szyitami zaczął prześladować Szyitów znajdujących się w mieście. Szyiści przywiedzeni do rozpacz, postanowili pogodzić się z Persami a współwiercami swymi, lecz Issa Kan podburzył przeciw nim ludność sunnicką i uderzył na Szyitów z zaciekleścią fanatyzmu barbarzyńskiego. Na ulicach Heratu zamordowano przeszło 200 Szyitów, resztę z pozostałej jeszcze kolonii uwieziono i skazano na srogie katusze. Zaledwie kilkuset tych tylko nieszczęśliwych zdołało ratować się ucieczką do obozu perskiego.

Smutny ten wypadek sprawił w Persyi ogromne wrażenie; duchowieństwo oburzyło się srodze i wszyscy pałają nienawiścią przeciw Issa Kanowi. Rząd perski zostaje w niemającym z tej przyczyny kłopotcie; z jednej strony domagają się Angliacy, by wojska perskie zpod Heratu ustąpiły, z drugiej zaś strony wzywa go głos publiczny do zajęcia tego miasta. I tak przygotować się musi albo do wojny z Anglią, lub ściagnąć może powszechną nienawiść na siebie, któraby niezawodnie sprowadziła upadek gabinetu teraźniejszego.

Niewiadomo jeszcze o stanowczem postanowieniu rządu perskiego, zwłaszcza że Persya ciągle się uzbraja, a przytem nietraci nadziei, że nadzwyczajnemu posłowi szacha, Ferruk-Kanowi powiedzie się załatwić w dobry sposób nieporozumienia w tym względzie z Anglikami.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 8. listopada. *Monitor* ogłasza dekret, mocą którego cło od przywozu czesanej przędzy ustanowiono na 70 franków od 100 kilogramów, jeżeli sprowadzona jest okrętami francuskimi, a na 80 fr. od 100 kilogramów jeżeli sprowadzona statkami zagranicznymi. Cło od farbowanej przędzy ustanowiono na 100 i 115 franków.

Tryest, 8. listopada. *Giornale del regno delle due Sicilie* z dnia 31. z. m. donosi: Wczoraj wieczór zawinęła do tutejszej zatoki francuska korweta śrubowa „Duchayla“, dziś zatknęła banderę królewską i salutowała 21 wystrzałami z dział, na tę salutację odpowiedziały salwy z warowni San Gennaro.

Londyn, 6. listopada. Paropływ „Anglo Saron“ przywiózł z Nowego Yorku potwierdzenie wiadomości o zwycięstwie Walkera nad Guatemalami.

Konstantynopol, 31. października. *Journal de Constantinople* z dnia 30. donosi, że Suftan przyjął dymisyę kilku członków gabinetu. — Robią już przygotowania na przezimowanie angielskiej eskadry pod dowództwem admirała Lyons. — Iman w Maskate przyrzekł wspierać ekspedycję angielską do zatoki perskiej.

Ateny, 31. października. Wybory rozpoczęły się w całym kraju. Izba deputowanych i senat zwołane są na 12. listopada. Rząd turecki wyraził greckiemu w osobnej nocie uznanie środków użytych przeciw rozbojnikom i oświadczył, że teraz niemoże wystać wojsk regularnych do zabezpieczenia granicy.

Bajrut, 19. października. W Zahle zaszły krwawe zatargi między familiami greckimi a katolickimi. — Beduinie zrabowali karawanę wyprawioną z Damasku do Aleppo.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Stanisławowskim.)

Stanisławów, 5. listopada. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne cerealiów i innych artykułów, jakie były w październiku na targach w Boborodczanach, Buczaczu, Haliczu, Manasterczykach, Nadwórnie, Stanisławowie i Tłumaczu: korzec pszenicy 10r.24k.—5r.15k.—10r.—10r.4k.—10r.20k.—10r.4k.—10r.; żyta 6r.24k.—5r.—6r.—5r.31k.—6.8k.—6r.—5r.2k.; jęczmienia 4r. 48k.—3r.12k.—0—3r.14k.—4r.—5r.36k.—3r.17k.; owsa 2r.40k.—2r.—2r.—2r.24k.—2r.8k.—2r.14k.—2r.; hreczki 0—4r.6k.—3r.36k.—3r.52k.—0—0—4r.14k.; kukurudzy 6r.—4r.24k.—4r.—5r.14k.—6r.3k.—6r.10k.—4r.14k.; kartofli 4r.—1r.36k.—2r.24k.—1r.45k.—2r.6k.—4r.12k.—2r. Cetrar siana 40k.—2r.47k.—1r.—1r.4k.—56k.—1r.12k.—1r. Sąg drzewa twardego 8r.30k.—6r.—12r.30k.—7r.12k.—6r.—8r.7k.—12r.36k., miękkiego 5r.30k.—5r.—7r.—4r.48k.—4r. 24k.—5r.2k.—11r.24k. Funt mięsa wołowego 4k.—5¹/₄k.—5k.—5³/₅k.—4²/₅k.—4k.—6⁷/₈k. Garniec okowity 1r.20k.—1r.20k.—1r. 15k.—2r.—2r.20k.—2r.—1r.2k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 10. listopada.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	52	4	55
Dukat cesarski	4	57	4	59
Półimpéryal zł. rosyjski	8	31	8	35
Rubel srebrny rosyjski	1	39	1	40
Talar pruski	1	33	1	35
Polski kurant i pięciozłotówka	1	13	1	14
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	80	15	80	40
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	73	—	73	40
5% Pożyczka narodowa	82	—	82	45

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 10. listopada.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	80	13
" " przedał " " 100 po	80	48
" " dawał " " za 100	—	—
" " żądał " " za 100	—	—
Wartość kuponu od 100 złr.	1	26

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 7. listopada.

		za sto	w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	81 81 ¹ / ₈ 2 ³ / ₁₆	81 ¹ / ₈
detto pożyczki narod.	5%	82 ¹ / ₂ 5 ³ / ₈ 3 ¹ / ₄	82 ³ / ₈
detto z r. 1851 serya B.	5%	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	—	—
Obligacye długu państwa	4 ¹ / ₂ %	70	70
detto detto	4%	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	—	—
detto detto detto	3%	—	—
detto detto	2 ¹ / ₂ %	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	—	—	—
detto detto z r. 1839	—	—	—
detto detto z r. 1854	—	105 ¹ / ₄	105 ¹ / ₄
Obl. wiedeń. miejskiego banku	2 ¹ / ₂ %	—	—
Obl. lomb. wen pożyczki z r. 1850	5%	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto galicyjskie i węgierskie	5%	73	73
detto krajów koron.	5%	—	—
Akcy bankowe	—	1029 1021	1025
Akcy n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	—	—	—
Akcy c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem.	—	294 288 ¹ / ₂ 295	291
Akcy kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	—	2390 2410	2400
Akcy kolei żel. Głognickiej na 500 złr.	—	—	—
Akcy kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—	—
Akc. kol. Budziń.-Lineko-Gmundz. na 250 złr.	—	—	—
Akcy Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.	—	565	565
Akcy austr. Lloyd'a w Tryescie na 500 złr.	—	—	—
Galic. listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—	—
Renty Como	—	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 7. listopada.

		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	107 ¹ / ₈ 1/4	107 ¹ / ₈ uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl.	105 ⁷ / ₈ 3/4	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	2 m.

KRONIKA.

Jego Excelencya feldmarszałek hrabia Radetzky obchodził dnia 2. listopada 90letnią rocznicę swoich urodzin, którą też w Trebnicy, rodzinnem miejscu hrabiego, uczczono za staraniem terażniejszego właściciela Trebnicy pana Wilhelma Pistorcusa solennem nabożeństwem w kaplicy zamkowej. Ze hr. Radetzky urodził się w Trebnicy, świadczy następująca metryka parafii Dublowickiej:

„Józef, Waclaw, Antoni, Franciszek, Karol, ślubny syn szlachetnie urodzonego pana Piotra Euzebiusza hrabi Radetzkiego na Rodecu, właściciela dóbr Trebnicy, i jego szlachetnie urodzonej małżonki Maryi Wenancyi, z domu baronowy Bechin-Lazan, urodził się dnia 2. listopada 1766 w Trebnicy, a na dniu 4. listopada chrzczył go w tamtejszej kaplicy zamkowej przewielebny ksiądz Jan Józef Mayer, dziekan z Selcanu i wikaryusz okręgowy. Trzymali go do chrztu: szlachetnie urodzony Waclaw hrabia Radetzky na Radeccu za Franciszka hrabi

	za sto	w przecięciu
Hamburg za 100 Mark. Bank.	78 ¹ / ₂	78 ¹ / ₂ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	2 m.
Liwurna za 300 lire tokań.	—	2 m.
London za 1 funt. sztrl.	10—20 19	10—19 ¹ / ₂ 3 m.
Lyon za 300 franków	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	105	105 2 m.
Marsylia za 300 franków	123 ³ / ₈	123 ³ / ₈ 2 m.
Paryż za 300 franków	123 ³ / ₄ 1/2	123 ³ / ₄ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	259	259 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	470 467	468 T. S.
Cesarskie dukaty	10 ¹ / ₈	10 ¹ / ₈ Agio.
Dukaty al marco	—	Agio.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 10. listopada.

Oblig. długu państwa 5% 80¹⁵/₁₆; 4¹/₂ —; 4% —; 4% z r. 1850 — 3% —; 2¹/₂ % —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. Wiedeń. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcy bank. 1022. Akcy kolei póln. 2455. Głognickiej kolei żelaznej —. Oedenburskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 583. Lloyd 439. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcy niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. — złr.

Amsterdam 1. 2 m. —. Augsburg 106⁷/₈ 3 m. Genua — 1. 2 m. Frankfurt 105³/₄ 2 m. Hamburg 78³/₈ 2 m. Liwurna 105¹/₂ 1. 2 m. London 10—18¹/₂. 2 m. Medyolan 104⁷/₈. Marsylia 123. Paryż 123¹/₂. Bukareszt 259. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 9¹/₈. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indenn. —; innych krajów koron. 73⁵/₈. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 105⁵/₈. Pożyczka narodowa 83. C. k. austr. akcy skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 31¹/₄ fr. Akcy c. k. uprzywil. zakładu kredy. 305¹/₂. Hypotekar. listy zastawne —. Akcy zachodniej kolei żelaznej 204¹/₄.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 10. listopada

Ks. Czartoryski Wit., z Husiatyna. — Hr. Komorowski Kaz., z Krakowa. — PP. Kurzbauer Antoni, c. k. poborca podatku, z Brodów. — Balzer Franciszek, c. k. przelożony powiat., z Bóbrki. — Podlewski Edw., c. k. adjunkt prokuratury finan., z Kozówki. — Lenczewicz Erazm, z Zadwórze. — Polanowski Aleks., z Kukizowa. — Polanowski Stan., z Kałusza. — Łucki Józef, z Sarn. — Dobrzański Stan., ze Stryja. — Madejski Hier., z Tyczyna. — Petrowicz Franc. Ksaw., z Wołoszkowa. — Sz wajkowski Jan, z Tarnowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 10. listopada.

Hr. Łoś Włod., do Młynisk. — Hr. Ożarowski Konst., do Lackiego. — Hr. Karnicki Teod., do Wołczuch. — PP. Smarzewski Piotr, do Moczerad. — Rylski Ant., do Poloniny. — Bernatowicz Hyp., do Sarnik. — Papara Henryk, do Zubowmostów. — Strzelecki Eug., do Wyrowa. — Antoniewicz Deod., do Kruhela. — Feistmantel Rud., c. k. radzca minist. i Bartmański Oswald, c. k. komisarz komit., do Dembiay.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 8. i 9. listopada.

Pora	Barometr w mierze parys. sprawdzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	328.12	— 2.4°	91.9	północny	sl. pochmurno
2. god. popoł.	327.22	+ 1.4°	60.3	póln.-zach.	" "
10. god. wiecz.	325 58	+ 0.2°	92.6	zachodni	" "

6. god. zrana	323.42	+ 0.1°	93.0	zachodni	sl. śnieg
2. god. popoł.	322.98	+ 1.6°	88.7	" "	" "
10. god. wiecz.	322.86	+ 0.6°	95.2	" "	" pochmurno

Wysokość śniegu 7¹/₂.

T E A T E R.

Dziś: Opera niem.: „Fra Diavolo, oder: Das Gasthaus zu Terracina.